

UNES ELECCIONS DIFERENTS

Joan Ignasi Elena

La imminent campanya electoral de les eleccions autonòmiques a Euskadi està accelerant els posicionaments de les diverses formacions polítiques que hi concorren. De forma especial el Partit Popular, en el qual els sectors més radicals (Acebes-Mayor Oreja-Zaplana) han imposat les seves tesis. Comenten els analistes que les darreres enquestes, en les quals es reflecteix una consolidació dels socialistes arreu de l'Estat i especialment al País Basc, on es situen novament molt per sobre del PP, afavoreixen les posicions d'aquests sectors. Sorprenent, quan precisament són aquest sectors i aquesta radicalització el que ha abocat el PP a l'oposició. Però de moment, sembla que només Piqué ho ha entès.

Aquests dies les coses han arribat a extrems que, si no fos per la gravetat del que es diu, podríem considerar com una broma. Mariano Rajoy acusa el govern i el PSOE de mantenir contactes amb Batasuna i de fer pactes estranys. Una acusació que el portaveu parlamentari del PSOE nega i que només es sustenta en una suposada conversa d'un membre de Batasuna i un pres d'ETA. És a dir, novament es dóna més valor al que afirmen gent de l'entorn i de la mateixa organització terrorista que als representants de partits democràtics. De nou, embruta i confon que alguna cosa quedarà.

El PP pretén abocar la discussió una vegada més al terreny de les essències. L'espanyolisme més caduc. I malauradament el seu millor aliat és un PNB instal·lat també en la lògica de la confrontació. De fet, tots dos provoquen i tensen les coses amb finalitats estrictament electorals. Es retroalimenten en els seus discursos perquè creuen que els convé electoralment. Amb el mateix tacticisme, quan els va interessar l'any 1996, uns i altres van pactar.

És precisament aquesta dinàmica de confrontació la que cal canviar. El període d'enfrontament extrem que s'ha viscut i que ha condicionat tant la política els

darrers anys, ha de fer un tomb. Hi ha elements perquè sigui així. I hi són des de fa més d'un any. Naturalment a curt termini no trobarem ni en el PNB ni en el PP uns aliats en aquesta direcció, però cal confiar que els resultats electorals indiquin a aquestes formacions que han de canviar d'estratègia, que la gent no els segueix.

Avui la situació política a Euskadi no és la mateixa que va dur Ibarretxe a plantejar un pla de partit, aprovat amb els vots d'Otegi i que aboca a la divisió. Un pla que el PNB el va iniciar en un marc de confrontació amb el govern de l'Estat i de blocs al si del Parlament basc, i que ara no respon a la realitat. Per molt que no els agradi ni al PP ni al PNB, la situació és nova. Patxi López i el PSE han demostrat que hi ha a Euskadi una alternativa, una nova via, creïble i valenta. Que aposta per les reformes estatutàries i que ha avançat una proposta que obre les portes a un ampli acord entre totes les forces polítiques democràtiques, buscant amb intel·ligència i generositat trencar la malèvola divisió entre nacionalistes i no nacionalistes.

I a l'Estat les coses també han canviat. I força. D'un govern central autoritari, que dictava lleis *ad hoc* per posar a la presó el lehendakari, hem passat a un govern amb Zapatero al capdavant, que dialoga i manté la lleialtat institucional pròpia d'un president del segle XXI. Un govern que amb la mateixa fermesa i coratge que ha defensat davant de la pressió del Partit Popular el diàleg amb el nacionalisme basc democràtic, s'ha posicionat en contra d'un pla, el pla Ibarretxe, que no respon més que a la voluntat dels partits del govern basc i al càlcul pervers de Batasuna.

Aquest és el gran error d'Ibarretxe. No haver entès que les coses han canviat i que amb els canvis al PSE i al govern de l'Estat s'obria una oportunitat. O, probablement, ha interpretat que el manteniment de l'estratègia de confrontació li era rentable electoralment. En aquest cas, el lehendakari ha comès una irresponsabilitat política.

Així doncs, aquesta contesa electoral és, més que una confrontació, una oportunitat d'obrir una nova lògica en la política basca, en què el diàleg i la

complicitat entre les formacions polítiques permeti avançar en el camí de les reformes que la majoria del poble basc anheli i l'arraconament definitiu del terrorisme. La intuïció, la valentia i la renovació de la política que aporta Patxi López són una esperança en aquest sentit.

Article publicat al diari AVUI el 22 de març de 2005